

1354**ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW**

z dnia 3 września 2002 r.

w sprawie trybu i warunków postępowania domów maklerskich i banków prowadzących działalność maklerską oraz banków prowadzących rachunki papierów wartościowych.

Na podstawie art. 60 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne**

§ 1. Rozporządzenie określa tryb i warunki postępowania domów maklerskich i banków prowadzących działalność maklerską oraz banków prowadzących rachunki papierów wartościowych przy:

- 1) zawieraniu transakcji i dokonywaniu rozliczeń;
- 2) prowadzeniu ewidencji i archiwizacji transakcji;
- 3) ustanawianiu i realizacji zabezpieczeń spłaty kredytów i pożyczek udzielonych na nabycie papierów wartościowych;
- 4) zabezpieczaniu wierzytelności na papierach wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu.

§ 2. 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie — rozumie się przez to ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi;
- 2) domu maklerskim — rozumie się przez to również bank prowadzący działalność maklerską oraz podmiot, o którym mowa w art. 52 ustawy, prowadzący działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału;
- 3) banku prowadzącym rachunki papierów wartościowych — rozumie się przez to bank, o którym mowa w art. 57 ustawy;
- 4) zleceniu klienta — rozumie się przez to umowę, o której mowa w art. 34 ust. 3 ustawy;
- 5) zleceniu brokerskim — rozumie się przez to zlecenie lub ofertę, a także odpowiedź na ofertę, wystawiane przez dom maklerski na podstawie zlecenia klienta i przekazywane na rynek regulowany lub giełdę towarową w celu realizacji tego zlecenia zgodnie z zasadami obrotu na tym rynku lub giełdzie towarowej;
- 6) giełdzie — rozumie się przez to giełdę papierów wartościowych;
- 7) giełdzie towarowej — rozumie się przez to zespół osób, urządzeń i środków, o którym mowa w art. 2

pkt 1 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2000 r. Nr 103, poz. 1099);

- 8) rynku pozagiełdowym — rozumie się przez to rynek utworzony zgodnie z przepisami art. 111—117 ustawy;
- 9) dniu transakcyjnym — rozumie się przez to dzień, w którym zgodnie z przepisami dotyczącymi danego rynku pozagiełdowego są zawierane na nim transakcje;
- 10) sesji — rozumie się przez to sesję giełdową, sesję na giełdzie towarowej, a także dzień transakcyjny na rynku pozagiełdowym;
- 11) prawie do otrzymania papieru wartościowego — rozumie się przez to prawo umożliwiające zobowiązanie się do zbycia papieru wartościowego w przypadku, o którym mowa w art. 7 ust. 6 ustawy;
- 12) rejestrze operacyjnym — rozumie się przez to rejestr papierów wartościowych i praw do otrzymania papierów wartościowych, które mogą być przedmiotem zlecenia sprzedaży, przed otwarciem rejestru sesji określonym w pkt 13, przy czym liczba papierów wartościowych i praw do otrzymania papierów wartościowych w rejestrze operacyjnym jest równa sumie liczby:
 - a) papierów wartościowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych, z wyłączeniem papierów wartościowych, które były przedmiotem zawartych, lecz jeszcze nierozliczonych transakcji sprzedaży i pozostają nadal zapisane na rachunku papierów wartościowych, oraz
 - b) praw do otrzymania papierów wartościowych, jeżeli rozliczenie transakcji kupna tych papierów jest objęte systemem, o którym mowa w art. 137 ust. 2 ustawy;
- 13) rejestrze sesji — rozumie się przez to rejestr papierów wartościowych i praw do otrzymania papierów wartościowych obejmujący liczbę praw i papierów wartościowych zewidencjonowanych w rejestrze operacyjnym:
 - a) pomniejszaną o liczbę papierów wartościowych i praw do ich otrzymania, które były przedmiotem zawartej na danej sesji transakcji sprzedaży,
 - b) powiększaną o liczbę praw do otrzymania papierów wartościowych, które były przedmiotem zawartej na danej sesji transakcji kupna, oraz wy-

kaz środków pieniężnych, obejmujących sumę, o której mowa w § 30, powiększaną o środki pieniężne, które będą uzyskane w wyniku zawartych na danej sesji transakcji sprzedaży, i pomniejszane o środki pieniężne, które będą przeznaczone na opłacenie transakcji kupna zawartych na tej sesji;

- 14) Krajowym Depozycie — rozumie się przez to Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA;
- 15) uczestniku Krajowego Depozytu — rozumie się przez to podmiot, który zawarł z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych umowę, o której mowa w art. 129 ustawy;
- 16) prawach majątkowych na rynku regulowanym — rozumie się przez to prawa majątkowe, o których mowa w art. 97 ustawy;
- 17) prawach majątkowych na giełdzie towarowej — rozumie się przez to prawa majątkowe dopuszczone do obrotu na giełdzie towarowej w rozumieniu ustawy wymienionej w pkt 7;
- 18) rachunku praw majątkowych — rozumie się przez to rachunek, na którym są zapisywane prawa majątkowe na rynku regulowanym;
- 19) rachunku transakcji giełdowych — rozumie się przez to rachunek, na którym są zapisywane prawa majątkowe na giełdzie towarowej;
- 20) giełdowej izbie rozrachunkowej — rozumie się przez to giełdową izbę rozrachunkową w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy wymienionej w pkt 7;
- 21) właściwej izbie rozrachunkowej — rozumie się przez to odpowiednio giełdową izbę rozrachunkową lub Krajowy Depozyt;
- 22) bezpiecznym podpisem elektronicznym — rozumie się przez to podpis elektroniczny, o którym mowa w art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2001 r. Nr 130, poz. 1450);
- 23) kwalifikowanym certyfikacie — rozumie się przez to certyfikat, o którym mowa w art. 3 pkt 12 ustawy, o której mowa w pkt 22;
- 24) weryfikacji bezpiecznego podpisu elektronicznego — rozumie się przez to czynności, o których mowa w art. 3 pkt 22 ustawy, o której mowa w pkt 22.

2. Przepisy rozporządzenia dotyczące praw pochodnych, z wyjątkiem § 11 ust. 3 pkt 3 oraz § 16 ust. 1 pkt 3, stosuje się także do praw majątkowych na rynku regulowanym.

3. Do rachunku praw majątkowych stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia dotyczące rachunku papierów wartościowych.

4. Przepisów ust. 2 i 3 nie stosuje się do banków prowadzących rachunki papierów wartościowych.

Rozdział 2

Zawieranie transakcji i dokonywanie rozliczeń

Oddział 1

Szczegółowe zasady zawierania umów o świadczenie usług brokerskich

§ 3. 1. Świadczenie usług brokerskich odbywa się na podstawie umowy zawartej między domem maklerskim a klientem. Szczegółowe warunki zawarcia i realizacji tej umowy określa regulamin świadczenia usług brokerskich.

2. W przypadku gdy podmiot, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy, pośredniczy w przekazywaniu zleceń klienta, który podpisał z bankiem prowadzącym rachunki papierów wartościowych umowę na warunkach, o których mowa w art. 34a ust. 1 ustawy, umowa o świadczenie usług brokerskich może być zawarta między domem maklerskim i:

- 1) klientem, który podpisał z bankiem prowadzącym rachunki papierów wartościowych umowę na warunkach, o których mowa w art. 34a ust. 1 ustawy, albo
- 2) podmiotem, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy.

3. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) tryb i warunki zawierania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) tryb składania, modyfikowania i anulowania zleceń kupna i sprzedaży papierów wartościowych;
- 3) tryb i warunki realizacji zleceń na rynku regulowanym, na którym dom maklerski pośredniczy w obrocie;
- 4) tryb i warunki uczestniczenia w dogrywce oraz notowaniach ciągłych, w formie składania ustnych dyspozycji przez klientów zgromadzonych w wydzielonym pomieszczeniu;
- 5) tryb, warunki i formę ustanawiania pełnomocnictw;
- 6) tryb i warunki prowadzenia rejestru sesji;
- 7) terminy, warunki i zasady dokonywania rozliczeń z tytułu zrealizowanych transakcji;
- 8) sposób i terminy sprawdzania pokrycia zleceń, jeżeli sprawdzenie pokrycia jest określone przez umowę lub odrębne przepisy;
- 9) tryb i warunki dokonywania płatności za nabywane papiery wartościowe oraz wymogi, jakie powinni spełniać klienci, w zależności od sposobu dokonywania płatności;
- 10) sposób postępowania domu maklerskiego w przypadku, gdy klient nie dostarcza środków pienięż-

- nych w terminach określonych w umowie lub w odrębnych przepisach;
- 11) postanowienia zabezpieczające interesy domu maklerskiego w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań, a także sposoby zaspokajania roszczeń domu maklerskiego z aktywów klienta znajdujących się na rachunkach i w rejestrze operacyjnym klienta prowadzonych przez dom maklerski;
 - 12) sposoby i terminy wnoszenia przez klientów opłat i prowizji związanych z usługami wykonywanymi na rzecz klientów w związku z umową o świadczenie usług brokerskich oraz sposób i tryb określania ich wysokości;
 - 13) sposoby doręczania klientowi potwierdzenia zawarcia transakcji;
 - 14) sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez klientów;
 - 15) tryb i warunki wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1;
 - 16) tryb, terminy i warunki zmiany regulaminu, a także sposób informowania klientów o tych zmianach;
 - 17) tryb składania dyspozycji kupna lub sprzedaży papierów wartościowych za pomocą telefonu oraz innych urządzeń technicznych, warunki składania takich dyspozycji oraz sposób identyfikacji osoby składającej dyspozycję;
 - 18) tryb i warunki składania zleceń lub dyspozycji za pomocą elektronicznych nośników informacji, w szczególności sposób identyfikacji osoby składającej zlecenie, bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem;
 - 19) warunki udzielania nieodpłatnych rekomendacji przez maklerów oraz zakres odpowiedzialności domu maklerskiego za szkody powstałe wskutek zastosowania się klienta do rekomendacji;
 - 20) kryteria ustalania kolejności udzielania pożyczek papierów wartościowych klientom oraz zaciągania pożyczek od klientów w przypadku, gdy:
 - a) popyt na papiery wartościowe jest większy od liczby papierów wartościowych, które mogą być przedmiotem pożyczek,
 - b) liczba papierów wartościowych, które mogą być przedmiotem pożyczek, jest większa od zapotrzebowania na te papiery;
 - 21) tryb i warunki wystawiania na podstawie zlecenia klienta więcej niż jednego zlecenia brokerskiego bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem;
 - 22) tryb i warunki zawierania oraz realizacji umowy o świadczenie usług brokerskich w zakresie praw pochodnych, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu;
 - 23) tryb i warunki zawierania oraz realizacji umowy o świadczenie usług polegających na pośrednictwie w nabywaniu lub zbywaniu papierów wartościowych będących w obrocie na zagranicznych rynkach regulowanych, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu;
 - 24) tryb i warunki otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu;
 - 25) tryb i warunki otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku transakcji giełdowych oraz zawierania i realizacji umowy o świadczenie usług polegających na pośrednictwie w nabywaniu i zbywaniu praw majątkowych na giełdzie towarowej, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu.
4. Przepisy ust. 3 pkt 4, 6 i 17—25 stosuje się, jeżeli dom maklerski prowadzi działalność określoną w tych przepisach.
5. Do postanowień regulaminu, o których mowa w ust. 3 pkt 22—25, o ile nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu, stosuje się odpowiednio przepisy § 4—7.
6. Postanowienia dotyczące świadczenia usług na danym rynku regulowanym mogą być przedmiotem odrębnego regulaminu.
- § 4. 1. W przypadku gdy świadczenie usług brokerskich w zakresie praw pochodnych związane jest z obowiązkiem wnoszenia przez klienta depozytu zabezpieczającego, świadczenie takich usług wymaga zawarcia między domem maklerskim a klientem umowy w tym zakresie. Warunki zawarcia i realizacji tej umowy określa, z zastrzeżeniem § 3 ust. 3 pkt 22, regulamin świadczenia usług brokerskich w zakresie praw pochodnych.
2. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:
- 1) tryb i warunki zawierania umowy, o której mowa w ust. 1;
 - 2) tryb składania, modyfikowania i anulowania zleceń kupna i sprzedaży praw pochodnych;
 - 3) tryb i warunki realizacji zleceń na rynku regulowanym, na którym dom maklerski pośredniczy w obrocie;
 - 4) tryb i warunki uczestniczenia w notowaniach ciągłych, w formie składania ustnych dyspozycji przez klientów zgromadzonych w wydzielonym pomieszczeniu;
 - 5) tryb, warunki i formę ustanawiania pełnomocnictw;
 - 6) tryb i warunki prowadzenia rejestru sesji;
 - 7) tryb, warunki i zasady dokonywania rozliczeń z tytułu zrealizowanych transakcji;

- 8) sposób i terminy sprawdzania pokrycia zleceń, jeżeli sprawdzenie pokrycia jest określone przez umowę lub odrębne przepisy;
 - 9) tryb i warunki dokonywania płatności za nabywane prawa pochodne oraz wymogi, jakie powinni spełniać klienci, w zależności od sposobu dokonywania płatności, jeżeli obowiązek dokonywania płatności jest określony przez umowę lub odrębne przepisy;
 - 10) sposoby ustalania wysokości depozytu zabezpieczającego oraz tryb informowania klienta o zmianie jego wysokości;
 - 11) sposoby i tryb wnoszenia depozytu zabezpieczającego i jego uzupełniania;
 - 12) tryb przekazywania przez dom maklerski żądania uzupełnienia zabezpieczenia do poziomu określonego umową i odrębnymi przepisami lub tryb uzyskiwania przez klienta informacji o konieczności uzupełnienia zabezpieczenia;
 - 13) tryb przekazywania przez dom maklerski informacji dotyczącej konieczności spełnienia zobowiązania wynikającego z pozycji zajętej w zakresie praw pochodnych lub tryb uzyskiwania przez klienta informacji o konieczności spełnienia tego zobowiązania;
 - 14) sposób postępowania domu maklerskiego w przypadku niewniesienia lub nieuzupełnienia przez klienta zabezpieczenia lub w przypadku przekroczenia limitów zaangażowania, określonych przez Krajowy Depozyt lub podmiot organizujący rynek;
 - 15) sposób postępowania domu maklerskiego w przypadku, gdy klient nie dostarcza środków pieniężnych w terminach określonych w umowie lub w odrębnych przepisach;
 - 16) postanowienia zabezpieczające interesy domu maklerskiego w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań, a także sposoby zaspokajania roszczeń domu maklerskiego z aktywów klienta znajdujących się na rachunkach i w rejestrze operacyjnym klienta prowadzonych przez dom maklerski;
 - 17) sposoby i terminy wnoszenia przez klientów opłat i prowizji związanych z usługami wykonywanymi na rzecz klientów w związku z umową, o której mowa w ust. 1, oraz sposób i tryb określania ich wysokości;
 - 18) sposoby doręczania klientowi potwierdzenia zawarcia transakcji;
 - 19) sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez klientów;
 - 20) tryb i warunki wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1;
 - 21) tryb, terminy i warunki zmiany regulaminu, a także sposób informowania klientów o tych zmianach;
 - 22) tryb składania dyspozycji kupna lub sprzedaży praw pochodnych za pomocą telefonu oraz innych urządzeń technicznych, warunki składania takich dyspozycji oraz sposób identyfikacji osoby składającej dyspozycję;
 - 23) tryb i warunki składania zleceń lub dyspozycji za pomocą elektronicznych nośników informacji, w szczególności sposób identyfikacji osoby składającej zlecenie, bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem;
 - 24) warunki udzielania nieodpłatnych rekomendacji przez maklerów oraz zakres odpowiedzialności domu maklerskiego za szkody powstałe wskutek zastosowania się klienta do rekomendacji;
 - 25) tryb i warunki wystawiania na podstawie zlecenia klienta więcej niż jednego zlecenia brokerskiego bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem;
 - 26) tryb i warunki otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku transakcji giełdowych oraz zawierania i realizacji umowy o świadczenie usług polegających na pośrednictwie w nabywaniu i zbywaniu praw majątkowych na giełdzie towarowej, jeżeli nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu.
3. Przed podpisaniem umowy, o której mowa w ust. 1, dom maklerski ma obowiązek uzyskać od klienta informację o Numerze Identyfikacji Klienta w Krajowym Depozycie, jeżeli klient posiada już taki numer.
4. Dom maklerski określi wymagania finansowe, jakie powinien spełniać klient, aby móc za pośrednictwem domu maklerskiego dokonywać transakcji prawami pochodnymi, jeżeli jest związane to z obowiązkiem wnoszenia depozytu zabezpieczającego przez klienta. Dom maklerski uzależni podpisanie umowy, o której mowa w ust. 1, od uprzedniego uzyskania od klienta oświadczenia o jego sytuacji finansowej, złożonego w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.
5. Przepisy ust. 2 pkt 4, 6 i 22—26 stosuje się, jeżeli dom maklerski prowadzi działalność określoną w tych przepisach.
6. Do postanowień regulaminu, o których mowa w ust. 2 pkt 26, o ile nie są one przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu, stosuje się odpowiednio przepisy § 7.
7. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, może nie zawierać wszystkich postanowień, o których mowa w ust. 2, jeżeli w danym zakresie zawiera odwołanie do regulaminu, o którym mowa w § 3.
- § 5. 1. Świadczenie usług polegających na pośrednictwie w nabywaniu lub zbywaniu papierów wartościowych, będących w obrocie na zagranicznych rynkach regulowanych, wymaga zawarcia w tym zakresie umowy między domem maklerskim a klientem. Warunki zawarcia i realizacji tej umowy określa, z zastrzeżeniem § 3 ust. 3 pkt 23, regulamin świadczenia usług w zakresie pośrednictwa w nabywaniu lub zbywaniu

papierów wartościowych będących w obrocie na zagranicznych rynkach regulowanych.

2. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) tryb i warunki zawierania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) tryb składania, modyfikowania i anulowania zleceń kupna i sprzedaży papierów wartościowych;
- 3) tryb i warunki realizacji zleceń na rynku regulowanym, na którym dom maklerski pośredniczy w obrocie;
- 4) terminy i sposoby informowania klienta o zawarciu transakcji;
- 5) sposoby rejestrowania przez dom maklerski nabytych papierów wartościowych;
- 6) terminy i sposoby informowania klienta o stanie posiadania papierów wartościowych, będących w obrocie na zagranicznych rynkach regulowanych, oraz środków pieniężnych;
- 7) określenie sposobu składania przez klienta dyspozycji dotyczących realizacji praw majątkowych i niemajątkowych związanych z nabytymi przez klienta papierami wartościowymi;
- 8) sposoby i tryb przekazywania klientom informacji na temat:
 - a) praw przysługujących im do papierów wartościowych, będących w obrocie na zagranicznych rynkach regulowanych, oraz
 - b) przepisów i zwyczajów obowiązujących na danym rynku zagranicznym;
- 9) sposoby informowania klientów o wyborze zagranicznego podmiotu przechowującego papiery wartościowe oraz zagranicznego podmiotu świadczącego usługi brokerskie;
- 10) tryb, warunki i formę ustanawiania pełnomocnictw;
- 11) terminy, warunki i sposoby dokonywania rozliczeń z tytułu zrealizowanych transakcji;
- 12) sposoby i terminy sprawdzania pokrycia zleceń, jeżeli sprawdzenie pokrycia jest określone przez umowę lub odrębne przepisy;
- 13) tryb i warunki dokonywania płatności za nabywane papiery wartościowe oraz warunki, jakie powinni spełniać klienci, w zależności od sposobu płatności;
- 14) sposób postępowania domu maklerskiego w przypadku, gdy klient nie dostarcza środków pieniężnych w terminach określonych w umowie lub odrębnych przepisach;
- 15) postanowienia zabezpieczające interesy domu maklerskiego w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań;
- 16) sposoby i terminy wnoszenia przez klientów opłat i prowizji związanych z umową, o której mowa w ust. 1, oraz sposób i tryb określania ich wysokości;
- 17) sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez klientów;
- 18) tryb i warunki wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 19) tryb, terminy i warunki zmiany regulaminu, a także sposób informowania klientów o tych zmianach;
- 20) sposób informowania klienta o zasadach przechowywania nabytych papierów wartościowych przez zagraniczny podmiot;
- 21) tryb składania dyspozycji kupna lub sprzedaży papierów wartościowych za pomocą telefonu oraz innych urządzeń technicznych, warunki składania takich dyspozycji oraz sposób identyfikacji osoby składającej dyspozycję;
- 22) tryb i warunki składania zleceń lub dyspozycji za pomocą elektronicznych nośników informacji, w szczególności sposób identyfikacji osoby składającej zlecenie, bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem;
- 23) warunki udzielania nieodpłatnych rekomendacji przez maklerów oraz zakres odpowiedzialności domu maklerskiego za szkody powstałe wskutek zastosowania się klienta do rekomendacji;
- 24) tryb i warunki wystawiania przez dom maklerski na podstawie zlecenia klienta więcej niż jednego zlecenia bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem.

3. Przepisy ust. 2 pkt 21—24 stosuje się, jeżeli dom maklerski prowadzi działalność określoną w tych przepisach.

4. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, może nie zawierać wszystkich postanowień, o których mowa w ust. 2, jeżeli w danym zakresie zawiera odesłanie do regulaminu, o którym mowa w § 3.

§ 6. 1. Prowadzenie rachunku papierów wartościowych oraz rachunku pieniężnego przez dom maklerski, a także prowadzenie rachunku papierów wartościowych przez bank odbywa się na podstawie umowy oraz regulaminu prowadzenia rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego, z zastrzeżeniem § 3 ust. 3 pkt 24.

2. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) tryb i warunki zawierania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) sposoby wydawania przez klienta dyspozycji co do papierów wartościowych, praw majątkowych na rynku regulowanym i środków pieniężnych zapisanych na rachunku;

- 3) sposób naliczania odsetek od środków zgromadzonych na rachunku pieniężnym oraz tryb określania ich wysokości, jeżeli umowa określa oprocentowanie tych środków;
 - 4) sposoby udzielania przez klienta pełnomocnictw;
 - 5) tryb, warunki i przyczyny ustanawiania lub znoszenia blokady papierów wartościowych oraz praw do otrzymania papierów wartościowych klienta;
 - 6) sposoby postępowania z papierami wartościowymi, na których ustanowiono ograniczone prawo rzeczowe, lub których zbywalność jest ograniczona;
 - 7) sposoby postępowania z papierami wartościowymi, stanowiącymi przedmiot zabezpieczenia umowy kredytu lub pożyczki, jeżeli zabezpieczenia nie dokonano w drodze ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego;
 - 8) tryb i warunki przenoszenia papierów wartościowych, praw majątkowych na rynku regulowanym i środków pieniężnych na rachunki klienta prowadzone przez inny podmiot;
 - 9) terminy i sposoby wnoszenia przez klientów opłat związanych z prowadzeniem rachunków oraz sposób i tryb określania ich wysokości;
 - 10) sposób sporządzania i przekazywania klientowi wyciągów z rachunków;
 - 11) sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez klientów;
 - 12) tryb i warunki wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1, likwidacji rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego, a także tryb postępowania z papierami wartościowymi i prawami majątkowymi na rynku regulowanym, co do których klient nie wydał dyspozycji;
 - 13) tryb, terminy i warunki dokonywania zmian regulaminu, a także sposób informowania klientów o tych zmianach.
3. Przepisy ust. 2 dotyczące praw majątkowych na rynku regulowanym stosuje się, o ile dom maklerski prowadzi rachunki praw majątkowych na rynku regulowanym.
4. W przypadku gdy w banku prowadzącym rachunki papierów wartościowych na rachunku papierów wartościowych mają być również rejestrowane prawa pochodne, regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa dodatkowo:
- 1) sposoby ustalania wysokości depozytu zabezpieczającego oraz tryb informowania klienta o zmianie jego wysokości;
 - 2) sposoby i tryb wnoszenia depozytu zabezpieczającego oraz jego uzupełniania;
 - 3) tryb przekazywania przez bank żądania uzupełnienia zabezpieczenia do poziomu określonego umową i odrębnymi przepisami lub tryb uzyskiwania przez klienta informacji o konieczności uzupełnienia zabezpieczenia;
 - 4) sposób postępowania banku w przypadku niewnieśienia lub nieuzupełnienia przez klienta zabezpieczenia lub przekroczenia limitów zaangażowania, określonych przez Krajowy Depozyt lub podmiot organizujący rynek.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, bank ma obowiązek uzyskać od klienta informację o Numerze Identyfikacji Klienta w Krajowym Depozycie, jeżeli klient posiada już taki numer.
6. Bank określi wymagania finansowe, jakie powinien spełniać klient, aby móc dokonywać transakcji prawami pochodnymi, rejestrowanymi na rachunku papierów wartościowych w tym banku.
7. Postanowienia, o których mowa w ust. 4, mogą być przedmiotem odrębnego regulaminu.
8. Przepisów ust. 2 dotyczących praw majątkowych na rynku regulowanym i rachunku pieniężnego nie stosuje się do banków prowadzących rachunki papierów wartościowych.
- § 7.1. Prowadzenie rachunku transakcji giełdowych oraz świadczenie przez dom maklerski usług polegających na pośredniczeniu w nabywaniu i zbywaniu praw majątkowych na giełdzie towarowej odbywa się na podstawie umowy zawartej między klientem a domem maklerskim oraz regulaminu prowadzenia rachunku transakcji giełdowych i pośredniczenia w nabywaniu oraz zbywaniu praw majątkowych na giełdzie towarowej, z zastrzeżeniem § 3 ust. 3 pkt 25 oraz § 4 ust. 2 pkt 26.
2. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, określa w szczególności:
- 1) tryb i warunki zawierania umowy, o której mowa w ust. 1;
 - 2) sposoby wydawania przez klienta dyspozycji co do praw majątkowych na giełdzie towarowej zapisanych na rachunku transakcji giełdowych;
 - 3) tryb, warunki i formę ustanawiania pełnomocnictw;
 - 4) sposoby postępowania z prawami majątkowymi na giełdzie towarowej, na których ustanowiono ograniczone prawo rzeczowe, lub których zbywalność jest ograniczona;
 - 5) tryb i warunki przenoszenia praw majątkowych na giełdzie towarowej na rachunki transakcji giełdowych klienta prowadzone przez inny podmiot;
 - 6) sposób sporządzania i przekazywania klientowi wyciągów z rachunku transakcji giełdowych;

- 7) tryb składania, modyfikowania i anulowania zleceń kupna i sprzedaży praw majątkowych na giełdzie towarowej;
 - 8) tryb i warunki realizacji zleceń na giełdzie towarowej, na której dom maklerski pośredniczy w obrocie;
 - 9) tryb i warunki uczestniczenia w notowaniach ciągłych, w formie składania ustnych dyspozycji przez klientów zgromadzonych w wydzielonym pomieszczeniu;
 - 10) terminy, warunki i zasady dokonywania rozliczeń z tytułu zrealizowanych transakcji;
 - 11) sposób i terminy sprawdzania pokrycia zleceń, jeżeli sprawdzenie pokrycia jest określone przez umowę lub odrębne przepisy;
 - 12) tryb i warunki dokonywania płatności za nabywane prawa majątkowe na giełdzie towarowej oraz warunki, jakie powinni spełniać klienci, w zależności od sposobu dokonywania płatności, jeżeli obowiązek dokonania płatności jest określony przez umowę lub odrębne przepisy;
 - 13) sposoby ustalania wysokości depozytu zabezpieczającego oraz tryb informowania klienta o zmianie jego wysokości, jeżeli obowiązek wnoszenia depozytu wynika z umowy lub odrębnych przepisów;
 - 14) sposoby i tryb wnoszenia depozytu zabezpieczającego i jego uzupełniania, jeżeli obowiązek wnoszenia depozytu wynika z umowy lub odrębnych przepisów;
 - 15) tryb przekazywania przez dom maklerski żądania uzupełnienia zabezpieczenia do poziomu określonego umową i odrębnymi przepisami lub tryb uzyskiwania przez klienta informacji o konieczności uzupełnienia zabezpieczenia;
 - 16) sposób postępowania domu maklerskiego w przypadku niewniesienia lub nieuzupełnienia przez klienta zabezpieczenia lub w przypadku przekroczenia limitów zaangażowania, określonych przez właściwą izbę rozrachunkową lub podmiot organizujący rynek;
 - 17) sposób postępowania domu maklerskiego w przypadku, gdy klient nie dostarcza środków pieniężnych w terminach określonych w umowie lub w odrębnych przepisach;
 - 18) postanowienia zabezpieczające interesy domu maklerskiego w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań, a także sposoby zaspokajania roszczeń domu maklerskiego z aktywów klienta znajdujących się na rachunkach i w rejestrze operacyjnym klienta prowadzonych przez dom maklerski;
 - 19) sposoby i terminy wnoszenia przez klientów opłat i prowizji związanych z usługami wykonywanymi na rzecz klientów w związku z umową, o której mowa w ust. 1, oraz sposób i tryb określania ich wysokości;
 - 20) sposoby doręczania klientowi potwierdzenia zawarcia transakcji;
 - 21) sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez klientów;
 - 22) tryb i warunki wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1;
 - 23) tryb, terminy i warunki zmiany regulaminu, a także sposób informowania klientów o tych zmianach;
 - 24) tryb składania dyspozycji kupna lub sprzedaży praw majątkowych na giełdzie towarowej za pomocą telefonu oraz innych urządzeń technicznych, warunki składania takich dyspozycji oraz sposób identyfikacji osoby składającej dyspozycję;
 - 25) tryb i warunki składania zleceń lub dyspozycji za pomocą elektronicznych nośników informacji, w szczególności sposób identyfikacji osoby składającej zlecenie, bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem;
 - 26) tryb i warunki wystawiania na podstawie zlecenia klienta więcej niż jednego zlecenia brokerskiego bądź wskazanie, że ten tryb i warunki podlegają uregulowaniu w umowie z klientem.
3. Przepisy ust. 2 pkt 9 i 24—26 stosuje się, jeżeli dom maklerski prowadzi działalność określoną w tych przepisach.
4. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, może nie zawierać wszystkich postanowień, o których mowa w ust. 2, jeżeli w danym zakresie zawiera odwołanie do regulaminu, o którym mowa w § 3 lub § 4.
5. Postanowienia dotyczące świadczenia usług, o których mowa w ust. 1, na danej giełdzie towarowej, mogą być przedmiotem regulacji odrębnego regulaminu.
6. Dom maklerski określi wymagania finansowe, jakie powinien spełniać klient, aby móc za pośrednictwem domu maklerskiego dokonywać transakcji prawami majątkowymi na giełdzie towarowej, jeżeli jest związane to z obowiązkiem wnoszenia depozytu zabezpieczającego przez klienta. Dom maklerski uzależni podpisanie umowy, o której mowa w ust. 1, od uprzedniego uzyskania od klienta oświadczenia o jego sytuacji finansowej, złożonego w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.
- § 8. Świadczenie usług brokerskich w zakresie pośrednictwa w sprzedaży pożyczonych papierów wartościowych odbywa się na podstawie odrębnej umowy.
- § 9. W przypadku zmiany regulaminów, o których mowa w § 3—7, dom maklerski lub bank prowadzący rachunki papierów wartościowych informuje klienta o treści zmiany w takim terminie, aby klient mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem okresu wypowiedzenia, a rozwiązanie umowy nastąpiło przed dniem wejścia w życie zmian.

Oddział 2

Prowadzenie rachunków i rejestrów

§ 10. Dom maklerski, który prowadzi rachunek papierów wartościowych, otwiera dla klienta rejestr operacyjny. Dom maklerski może również otworzyć rejestr sesji.

§ 11. 1. Dom maklerski nie otwiera rachunku papierów wartościowych dla klienta, gdy nabywane papiery wartościowe będą zapisywane na rachunku tego klienta w banku prowadzącym rachunki papierów wartościowych lub w Krajowym Depozycie.

2. Dom maklerski jest obowiązany do rejestrowania papierów wartościowych zgodnie z procedurami określonymi przez Krajowy Depozyt.

3. Na rachunku papierów wartościowych odrębnie są rejestrowane papiery wartościowe służące jako zabezpieczenie wykonania:

- 1) zobowiązań wynikających z pożyczek papierów wartościowych udzielonych na podstawie odrębnych przepisów;
- 2) zobowiązań wynikających z pożyczek i kredytów zaciągniętych na nabycie papierów wartościowych;
- 3) zobowiązań wynikających z praw pochodnych;
- 4) zobowiązań wynikających z praw majątkowych na rynku regulowanym;
- 5) zobowiązań wynikających z praw majątkowych na giełdzie towarowej;
- 6) innych zobowiązań określonych w przepisach rozporządzenia.

4. Papiery wartościowe określone w ust. 3 mogą być rejestrowane łącznie dla wszystkich lub dla niektórych rodzajów zobowiązań wymienionych w ust. 3, pod warunkiem prowadzenia przez dom maklerski dokumentacji pozwalającej na określenie liczby papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie dla poszczególnych rodzajów zobowiązań.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy procedury Krajowego Depozytu wymagają łącznego rejestrowania papierów wartościowych określonych w ust. 3.

§ 12. 1. Dom maklerski dokonuje zapisów w rejestrze sesji na podstawie potwierdzenia realizacji zlecenia kupna lub sprzedaży papierów wartościowych, otrzymanego z giełdy lub rynku pozagiełdowego w czasie sesji, jeżeli dowody ewidencyjne potwierdzające zawarcie transakcji nie są udostępniane bezpośrednio po zawarciu transakcji lub dom maklerski nie przetwarza tych dokumentów na bieżąco.

2. Rejestr sesji jest otwierany przed rozpoczęciem sesji lub w czasie jej trwania.

3. Rejestr sesji jest prowadzony wyłącznie w celu sprawdzenia pokrycia zleceń, gdy obowiązek sprawdzenia przez dom maklerski pokrycia wynika z odrębnych przepisów lub warunków umowy, albo w celu sprawdzenia, czy klient nie przekroczył limitu, o którym mowa w § 28 ust. 3.

4. Rejestr sesji jest zamykany z chwilą zakończenia sesji.

§ 13. 1. Na wniosek klienta banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych jest możliwe prowadzenie rejestru sesji dla tego klienta.

2. Rejestr sesji, o którym mowa w ust. 1, jest otwierany w domach maklerskich, z którymi klient podpisał umowę o świadczenie usług brokerskich.

3. Początkowy zapis w rejestrze sesji jest dokonywany w wysokości uzgodnionej przez bank prowadzący rachunki papierów wartościowych z klientem i potwierdzonej domowi maklerskiemu przez ten bank.

§ 14. Dom maklerski zawierający transakcje na zlecenie innego domu maklerskiego będącego uczestnikiem Krajowego Depozytu, przekazuje do niego potwierdzenie realizacji zlecenia w celu dokonania przez ten dom maklerski zapisu w rejestrze sesji.

§ 15. 1. Dom maklerski nie może wykorzystywać środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach pieniężnych w innym celu niż realizacja zleceń klientów oraz pokrycie opłat i prowizji z tytułu świadczonych klientowi usług lub pokrycie innych zobowiązań klienta wobec domu maklerskiego, wynikających z umów o świadczenie usług przez dom maklerski, z zastrzeżeniem ust. 3 oraz § 17.

2. Dom maklerski może wykonywać dyspozycje klienta dotyczące jego środków pieniężnych wyłącznie w celu:

- 1) realizacji zobowiązań wynikających z nabywania lub zbywania papierów wartościowych, praw majątkowych na rynku regulowanym, praw majątkowych na giełdzie towarowej oraz jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych;
- 2) pokrywania opłat, prowizji i innych zobowiązań klienta z tytułu umów zawartych między domem maklerskim i klientem;
- 3) dokonywania przelewów dotyczących ustanawiania depozytów zabezpieczających związanych z obrotem prawami pochodnymi i prawami majątkowymi na giełdzie towarowej;
- 4) spłaty pożyczek i kredytów zaciągniętych na nabycie papierów wartościowych w publicznym obrocie;
- 5) wypłaty środków pieniężnych przez klienta;
- 6) przelewu środków pieniężnych na rachunek bankowy klienta lub na inny rachunek pieniężny klienta.

3. Dom maklerski na podstawie i w granicach pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta może składać dyspozycje dotyczące środków pieniężnych klienta zgromadzonych na rachunku pieniężnym klienta w innym domu maklerskim w celu realizacji zobowiązań klienta wobec domu maklerskiego z tytułu usług świadczonych przez dom maklerski na rzecz klienta.

§ 16. 1. Na rachunku pieniężnym odrębnie są rejestrowane środki służące jako zabezpieczenie wykonania:

- 1) zobowiązań wynikających z pożyczek papierów wartościowych udzielonych na podstawie odrębnych przepisów;
- 2) zobowiązań wynikających z kredytów i pożyczek środków pieniężnych zaciągniętych na nabycie papierów wartościowych;
- 3) zobowiązań wynikających z praw pochodnych;
- 4) zobowiązań wynikających z praw majątkowych na rynku regulowanym;
- 5) zobowiązań wynikających z praw majątkowych na giełdzie towarowej;
- 6) innych zobowiązań określonych w przepisach rozporządzenia.

2. Środki służące jako zabezpieczenie wykonania zobowiązań określonych w ust. 1 mogą być rejestrowane łącznie dla wszystkich lub dla niektórych rodzajów zobowiązań, wymienionych w ust. 1, pod warunkiem prowadzenia przez dom maklerski dokumentacji pozwalającej na określenie wysokości środków pieniężnych stanowiących zabezpieczenie dla poszczególnych rodzajów zobowiązań.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy procedury Krajowego Depozytu wymagają łącznego rejestrowania środków służących jako zabezpieczenie wykonania zobowiązań określonych w ust. 1.

4. Na rachunku pieniężnym odrębnie są rejestrowane środki pieniężne związane z realizacją zobowiązań domu maklerskiego wobec klienta oraz zobowiązań klienta wobec domu maklerskiego z tytułu wykonywania przez dom maklerski czynności, o których mowa w art. 31 ust. 1 pkt 11 ustawy.

§ 17. 1. Środki pieniężne klientów są zapisywane na rachunkach bankowych prowadzonych dla domu maklerskiego odrębnie od środków pieniężnych domu maklerskiego. Dom maklerski może otwierać lokaty terminowe, których przedmiotem są środki pieniężne klientów.

2. Dom maklerski może inwestować środki pieniężne klientów w papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa, przy czym papiery te są zapisywane na odrębnym rachunku papierów wartościowych.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, dom maklerski jest obowiązany zapewnić płynną i termino-

wą realizację zobowiązań domu maklerskiego wobec klienta.

§ 18. 1. Zapisów na rachunkach papierów wartościowych oraz zapisów w rejestrach operacyjnych dokonuje się wyłącznie na podstawie dowodów ewidencyjnych, których minimalną zawartość określa Krajowy Depozyt.

2. Zapisów na rachunkach pieniężnych dokonuje się na podstawie dowodów ewidencyjnych, których minimalną zawartość określa właściwa izba rozrachunkowa, a także na podstawie prawidłowych i rzetelnych dowodów wystawionych zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 19. Dowody, o których mowa w § 18, mogą być zapisywane lub przekazywane na elektronicznych nośnikach informacji, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

§ 20. 1. Dom maklerski, który świadczy usługi polegające na pośrednictwie w nabywaniu i zbywaniu praw majątkowych na rynku regulowanym, prowadzi dla klienta rachunek praw majątkowych na podstawie umowy, o której mowa w § 6 ust. 1.

2. Zapisów na rachunku praw majątkowych dokonuje się na podstawie dowodów ewidencyjnych, których minimalną zawartość określa Krajowy Depozyt.

3. Dowody, o których mowa w ust. 2, mogą być zapisywane lub przekazywane na elektronicznych nośnikach informacji, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

4. Dom maklerski jest obowiązany do ewidencjonowania praw majątkowych na rynku regulowanym zgodnie z procedurami określonymi przez Krajowy Depozyt.

§ 21. 1. Dom maklerski, który świadczy usługi polegające na pośrednictwie w nabywaniu i zbywaniu praw majątkowych na giełdzie towarowej, prowadzi dla klienta na podstawie umowy, o której mowa w § 7 ust. 1, rachunek transakcji giełdowych.

2. Zapisów na rachunku transakcji giełdowych dokonuje się na podstawie dowodów ewidencyjnych, których minimalną zawartość określa właściwa izba rozrachunkowa.

3. Dowody, o których mowa w ust. 2, mogą być zapisywane lub przekazywane na elektronicznych nośnikach informacji, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

§ 22. 1. W zakresie nieuregulowanym w przepisach niniejszego oddziału, do banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych stosuje się odpowiednio § 10 w zakresie odnoszącym się do rejestru operacyjnego, § 11 ust. 2—4, § 12, § 18 ust. 1 i § 19.

2. W odniesieniu do usług świadczonych na rzecz klientów, którzy podpisali z bankiem prowadzącym ra-

chunki papierów wartościowych umowę, o której mowa w art. 34a ust. 1 ustawy, do banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych nie stosuje się przepisów niniejszego oddziału dotyczących prowadzenia rejestru operacyjnego.

Oddział 3

Transakcje papierami wartościowymi na rynku regulowanym

§ 23. 1. Dom maklerski pośredniczy w nabywaniu i zbywaniu papierów wartościowych, realizując, z zastrzeżeniem § 27, pisemne zlecenie klienta, które zawiera w szczególności:

- 1) imię i nazwisko (firmę lub nazwę) oraz numer rachunku klienta;
- 2) datę i czas wystawienia;
- 3) rodzaj, kod i liczbę papierów wartościowych będących przedmiotem zlecenia;
- 4) przedmiot zlecenia (kupno lub sprzedaż papierów wartościowych);
- 5) określenie ceny;
- 6) oznaczenie terminu ważności zlecenia;
- 7) oznaczenie rynku regulowanego, na który ma być przekazane zlecenie brokerskie, wystawione na podstawie zlecenia;
- 8) oświadczenie klienta, że zlecenie jest zgodne z przepisami prawa dewizowego — w przypadku gdy zlecenie dotyczy zakupu lub sprzedaży papierów wartościowych będących w obrocie na zagranicznych rynkach regulowanych;
- 9) podpis klienta lub jego pełnomocnika, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli w jednym dokumencie zamieszczono więcej niż jedno zlecenie klienta, powinien on zawierać wyraźne określenie liczby zleceń. W takim przypadku jest wystarczające złożenie jednego podpisu klienta lub jego pełnomocnika.

3. Zarządzający cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie może wystawiać jedno zlecenie na rzecz swoich klientów, pod warunkiem że w zleceniu tym określi liczbę kupowanych lub sprzedawanych papierów wartościowych dla poszczególnych klientów oraz sposób postępowania domu maklerskiego w przypadku częściowej realizacji zlecenia.

4. W przypadku gdy zlecenie, o którym mowa w ust. 3, dotyczy klientów, dla których zarządzający realizuje jednakową strategię inwestycyjną, zamiast liczby kupowanych lub sprzedawanych papierów wartościowych dla poszczególnych klientów, w zleceniu może zostać określony rodzaj danej strategii inwestycyjnej, przy czym zarządzający jest obowiązany określić liczbę papierów wartościowych kupowanych i sprzedawanych dla poszczególnych klientów przed rozliczeniem

zawartych transakcji, chyba że regulamin świadczenia usług zarządzania cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie określa szczegółowo sposób postępowania domu maklerskiego przy rozdzielaniu zawartych transakcji na rzecz poszczególnych klientów objętych zleceniem.

5. W przypadku zlecenia składanego przez podmiot posiadający zezwolenie, o którym mowa w art. 35 ustawy, zlecenie to nie zawiera imienia i nazwiska (nazwy lub firmy) klienta, na którego rachunek jest dokonywana transakcja będąca przedmiotem zlecenia.

6. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 1, zlecenie powinno zawierać dodatkowo nazwę (firmę) podmiotu, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy.

7. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 2, zlecenie powinno zawierać dodatkowo oznaczenie klienta lub klientów, którzy zawarli z bankiem umowę, o której mowa w art. 34a ust. 1 ustawy, oraz na których rachunek zostało złożone zlecenie, pozwalające na jednoznaczną jego lub ich identyfikację.

8. W przypadku zlecenia umożliwiającego wystawienie na jego podstawie więcej niż jednego zlecenia brokerskiego, zamiast liczby papierów wartościowych można podać maksymalną łączną wartość transakcji, będących wynikiem realizacji zlecenia.

9. Zlecenie może zawierać dodatkowe warunki jego realizacji, jeżeli nie są one sprzeczne z odrębnymi przepisami i regulaminami przeprowadzania transakcji na rynku, na który jest przekazywane. W szczególności dotyczy to zlecenia umożliwiającego wystawianie na jego podstawie więcej niż jednego zlecenia brokerskiego.

10. Zlecenia klientów powinny zawierać odpowiednie oznaczenia, pozwalające na odróżnienie ich od innych zleceń, jeżeli:

- 1) dotyczą sprzedaży papierów wartościowych pożyczonych przez dom maklerski;
- 2) przedmiotem ich jest kupno papierów wartościowych za środki pieniężne pożyczone od domu maklerskiego;
- 3) zawierają klauzulę umożliwiającą wystawianie na ich podstawie więcej niż jednego zlecenia brokerskiego.

11. Na wniosek klienta zlecenia złożone na podstawie rekomendacji domu maklerskiego udzielonej na warunkach określonych w regulaminie świadczenia usług brokerskich powinny zawierać odpowiednie oznaczenia pozwalające na odróżnienie ich od innych zleceń.

12. Upoważniony pracownik domu maklerskiego potwierdza, z zastrzeżeniem § 27 ust. 4, złożenie zlecenia przez klienta przez złożenie podpisu na dokumencie zawierającym zlecenie lub zlecenia klienta, o których mowa w ust. 2. Obowiązek potwierdzenia złożenia

zlecenia nie dotyczy zleceń wystawianych zgodnie z § 25 ust. 2 oraz § 26 ust. 2.

§ 24. Na podstawie zlecenia określonego w § 23 dom maklerski wystawia zlecenie lub zlecenia brokerskie, które są przekazywane na odpowiedni rynek, z wyłączeniem zleceń realizowanych na zasadach określonych w art. 117 ust. 2 ustawy.

§ 25. 1. Dom maklerski może przyjmować dyspozycje klienta, składane za pomocą telefonu, telefaksu, modemu lub innych urządzeń technicznych, z zastrzeżeniem § 26 ust. 1, jeżeli przewiduje to umowa, o której mowa w § 3, 4, 5 lub 7, a klient udzielił pełnomocnictwa do składania na podstawie takich dyspozycji zleceń nabycia lub zbycia papierów wartościowych. Pełnomocnictwo może być udzielone imiennie wskazanemu pracownikowi domu maklerskiego lub pracownikom danego domu maklerskiego albo temu domowi, według wyboru klienta.

2. Na podstawie dyspozycji, o której mowa w ust. 1, upoważniony pracownik domu maklerskiego wystawia zlecenie za pomocą elektronicznych nośników informacji, w sposób zapewniający identyfikację upoważnionego pracownika domu maklerskiego. Przez wystawienie zlecenia rozumie się również podpisanie przez upoważnionego pracownika domu maklerskiego dyspozycji klienta zawierającej dane, o których mowa w § 23 ust. 1 pkt 1—8.

3. Najpóźniej do końca dnia, na który zostało wystawione zlecenie, upoważniony pracownik domu maklerskiego potwierdza zgodność zlecenia z dyspozycją klienta za pomocą elektronicznych nośników informacji, w sposób zapewniający identyfikację osoby dokonującej potwierdzenia. Potwierdzenie może także nastąpić przez złożenie podpisu na wydruku zlecenia lub zleceń albo na zleceniu wystawionym przez podpisanie dyspozycji klienta zgodnie z ust. 2.

4. Osoba dokonująca potwierdzenia zgodności zlecenia z dyspozycją klienta nie może być jednocześnie osobą, która wystawiła zlecenie na podstawie dyspozycji, o której mowa w ust. 1.

5. System informatyczny domu maklerskiego powinien umożliwiać wydrukowanie zleceń wystawionych za pomocą elektronicznych nośników informacji zgodnie z ust. 2, wraz z oznaczeniem osoby wskazanej w tym przepisie, a w przypadku gdy potwierdzenie zgodności zlecenia z dyspozycją klienta nastąpiło również za pomocą tych nośników zgodnie z ust. 3 — wraz z oznaczeniem osoby wskazanej w tym przepisie.

§ 26. 1. Dom maklerski może przyjmować dyspozycje klienta złożone za pomocą elektronicznych nośników informacji, o ile przewiduje to regulamin, o którym mowa w § 3, 4, 5, 6 lub 7, oraz odpowiednio umowa, o której mowa w § 3, 4, 5, 6 lub 7, a klient udzielił domowi maklerskiemu pełnomocnictwa do składania na podstawie takich dyspozycji zleceń nabycia lub zbycia papierów wartościowych.

2. Dom maklerski przy użyciu systemu informatycznego potwierdza przyjęcie dyspozycji złożonej w spo-

sób określony w ust. 1 oraz wystawia na jej podstawie przy użyciu systemu informatycznego zlecenie nabycia lub zbycia papierów wartościowych.

3. Najpóźniej do końca dnia, na który zostało wystawione zlecenie, pracownik określony w § 23 ust. 12 potwierdza zgodność zlecenia z dyspozycją klienta za pomocą elektronicznych nośników informacji, w sposób zapewniający identyfikację osoby dokonującej potwierdzenia. Potwierdzenie może także nastąpić przez złożenie podpisu na wydruku zlecenia lub zleceń.

4. System informatyczny domu maklerskiego powinien umożliwiać wydrukowanie zleceń złożonych w sposób, o którym mowa w ust. 2, a w przypadku gdy potwierdzenie zgodności zlecenia z dyspozycją klienta nastąpiło w sposób określony w ust. 3 — wraz z oznaczeniem osoby dokonującej tego potwierdzenia.

§ 27. 1. Dom maklerski może przyjmować zlecenia klienta złożone za pomocą elektronicznych nośników informacji, o ile przewiduje to regulamin, o którym mowa w § 3, 4, 5, 6 lub 7, oraz odpowiednio umowa, o której mowa w § 3, 4, 5, 6 lub 7.

2. Dom maklerski jest obowiązany sprawdzić, czy zlecenie złożone w sposób określony w ust. 1, zawiera dane, o których mowa w § 23 ust. 1 pkt 1—8.

3. Zlecenie złożone w sposób określony w ust. 1 powinno zostać opatrzone przez osobę składającą zlecenie bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

4. Dom maklerski przy użyciu systemu informatycznego domu maklerskiego potwierdza przyjęcie zlecenia złożonego w sposób określony w ust. 1.

§ 28. 1. Na zasadach określonych w regulaminie świadczenia usług brokerskich, dom maklerski wystawia zlecenia brokerskie na podstawie zlecenia kupna papierów wartościowych złożonego przez klienta, pod warunkiem że klient:

- 1) posiada pełne pokrycie wartości zlecenia i przewidywanej prowizji w chwili wystawienia przez dom maklerski zlecenia brokerskiego albo
- 2) w chwili wystawienia przez dom maklerski zlecenia brokerskiego posiada częściowe pokrycie wartości zlecenia w wysokości uzgodnionej w umowie o świadczenie usług brokerskich, pod warunkiem że zostały ustanowione zabezpieczenia określone w § 32 ust. 2 i 3, na pozostałą część wartości zlecenia i przewidywanej prowizji, albo
- 3) w chwili wystawienia przez dom maklerski zlecenia brokerskiego posiada ustanowione zabezpieczenia określone w § 32 ust. 2 i 3, na całkowitą wartość zlecenia i przewidywanej prowizji, albo
- 4) w chwili wystawienia przez dom maklerski zlecenia brokerskiego posiada częściowe pokrycie wartości zlecenia, bez ustanowienia zabezpieczeń określonych w § 32 ust. 2 i 3.

2. Dom maklerski może odstąpić od wymogu posiadania przez klienta całkowitego lub częściowego pokrycia wartości zlecenia i przewidywanej prowizji, a także od wymogu ustanowienia przez klienta zabezpieczeń określonych w § 32 ust. 2 i 3, w przypadku gdy w opinii domu maklerskiego pozwala na to ocena stanu finansowego i wiarygodności klienta dokonana zgodnie z § 33 ust. 1.

3. Dom maklerski określi w umowie o świadczenie usług brokerskich limit maksymalnej wysokości należności domu maklerskiego od klienta z tytułu zawartych transakcji, które:

- 1) powinny być zabezpieczone przez klienta w sposób określony w § 32 ust. 2 i 3, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, lub
- 2) nie wymagają zabezpieczenia, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 oraz ust. 2.

4. Wartość zlecenia kupna ustala się jako maksymalną kwotę zobowiązania, które może powstać z tytułu pełnej zapłaty za nabywane papiery wartościowe, przy całkowitej realizacji zlecenia.

5. Przepisy ust. 1 nie wyłączały możliwości udzielenia klientowi pożyczki na zakup papierów wartościowych zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 29. W przypadku przyjmowania wpłat z tytułu zapisów składanych przy oferowaniu papierów wartościowych, dom maklerski jest obowiązany do przyjęcia wpłaty na te papiery w wysokości określonej w ofercie i zgodnie z jej warunkami.

§ 30. 1. W przypadku gdy w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego rejestr sesji nie został otwarty, podstawą do sprawdzenia pokrycia, o którym mowa w § 28 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, jest suma niezablokowanych środków pieniężnych klienta zdeponowanych na jego rachunku pieniężnym.

2. Suma, o której mowa w ust. 1, jest zwiększana o sumę środków pieniężnych stanowiących należności klienta z tytułu zawartych transakcji, jeżeli rozliczenie tych transakcji w Krajowym Depozycie powinno nastąpić najpóźniej w tym samym dniu, co rozliczenie transakcji kupna, pod warunkiem że rozliczenie transakcji sprzedaży jest objęte systemem, o którym mowa w art. 137 ust. 2 ustawy.

3. W przypadku gdy brokerskie zlecenie kupna jest wystawiane po otwarciu przez dom maklerski rejestru sesji, podstawą do sprawdzenia pokrycia, o którym mowa w § 28 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, jest stan niezablokowanych środków pieniężnych w rejestrze sesji.

4. Przy sprawdzaniu pokrycia wartości zlecenia kupna wystawianego w przypadku określonym w ust. 3, środki pieniężne stanowiące należności klienta z tytułu zawartych transakcji sprzedaży uwzględnia się tylko wtedy, gdy rozliczenie tych transakcji w Krajowym Depozycie powinno nastąpić najpóźniej w tym samym dniu, co rozliczenie danej transakcji kupna,

oraz pod warunkiem, że rozliczenie transakcji sprzedaży jest objęte systemem, o którym mowa w art. 137 ust. 2 ustawy.

5. W przypadku zlecenia, o którym mowa w § 23 ust. 4, dom maklerski może odstąpić od wymogu sprawdzania pokrycia w rejestrach sesji lub na rachunkach pieniężnych poszczególnych klientów, na rzecz których zostało złożone zlecenie.

6. W przypadku gdy zarządzającym, o którym mowa w § 23 ust. 4, jest inny dom maklerski, przepis ust. 5 stosuje się pod warunkiem zawarcia przez dom maklerski z zarządzającym umowy o gwarantowaniu rozliczenia.

7. Umowa, o której mowa w ust. 6, zawiera w szczególności tryb i warunki dostarczania przez zarządzającego papierów wartościowych w przypadku zleceń sprzedaży oraz gwarantowania przez zarządzającego zapłaty w przypadku zleceń kupna, w sytuacji gdy papiery wartościowe lub środki pieniężne klientów zarządzającego nie wystarczają do pełnego rozliczenia transakcji.

§ 31. 1. W przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług brokerskich na warunkach określonych w § 28 ust. 1 pkt 2—4 i ust. 2, umowa ta powinna określać obowiązek dokonania przez klienta zapłaty najpóźniej w dniu rozliczenia transakcji w Krajowym Depozycie, w wysokości zobowiązań klienta wobec domu maklerskiego z tytułu zawartych transakcji kupna papierów wartościowych, pomniejszonych o należności klienta z tytułu zawartych transakcji sprzedaży papierów wartościowych rozliczanych w Krajowym Depozycie w tym dniu.

2. Termin dokonania zapłaty określa umowa o świadczenie usług brokerskich.

§ 32. 1. W przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług brokerskich na warunkach określonych w § 28 ust. 1 pkt 2 i 3, dom maklerski żąda ustanowienia zabezpieczenia zapłaty należności przez klienta.

2. Zabezpieczeniem, o którym mowa w ust. 1, mogą być:

- 1) gwarancja bankowa;
- 2) akredytywa;
- 3) papiery wartościowe zablokowane na rachunku papierów wartościowych klienta;
- 4) środki pieniężne zablokowane na rachunku bankowym klienta;
- 5) czek potwierdzony przez bank.

3. Zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1, może być również ustanowione w innej formie, jeżeli zabezpieczenie to gwarantuje pewną i płynną jego realizację.

4. W przypadku gdy klient ustanowił na rzecz domu maklerskiego zabezpieczenie określone w ust. 2 pkt 3

i 4, dom maklerski powinien posiadać wystawione przez klienta pełnomocnictwo, odpowiednio do sprzedaży zablokowanych papierów wartościowych lub praw do papierów wartościowych albo do dokonania przelewu środków pieniężnych klienta znajdujących się w banku, do wysokości roszczenia domu maklerskiego z tytułu nieopłacenia przez klienta transakcji kupna papierów wartościowych wraz z prowizją.

5. W przypadku gdy zabezpieczeniem, o którym mowa w ust. 1, są papiery wartościowe zablokowane na rachunku papierów wartościowych klienta, zabezpieczenie to powinno być ustanowione w wysokości zabezpieczającej interesy domu maklerskiego w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań.

6. W chwili wystawienia przez dom maklerski zlecenia brokerskiego środki pieniężne klienta stanowiące pokrycie zlecenia kupna papierów wartościowych są blokowane na rachunku pieniężnym lub w rejestrze sesji.

7. W przypadku zlecenia, o którym mowa w § 23 ust. 4, dom maklerski może odstąpić od wymogu dokonywania blokady środków pieniężnych na rachunkach pieniężnych lub w rejestrach sesji prowadzonych dla poszczególnych klientów, na rzecz których zostało złożone zlecenie. Przepis § 30 ust. 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

8. Środki pieniężne zablokowane na rachunku pieniężnym klienta, stanowiące pokrycie zleceń kupna papierów wartościowych zrealizowanych w trakcie sesji, mogą być odblokowane w takiej wysokości, aby zablokowane środki pieniężne były wystarczające na rozliczenie przez dom maklerski transakcji zawartych w trakcie tej sesji.

§ 33. 1. Dom maklerski uzależni podpisanie umowy o świadczenie usług brokerskich na warunkach określonych w § 28 ust. 1 pkt 2—4 i ust. 2 od złożenia przez klienta w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji oświadczenia o jego sytuacji finansowej, jak również opracuje system kryteriów, na podstawie których określane będą limity, o których mowa w § 28 ust. 3, oraz na podstawie których będzie podejmowana decyzja o zaproponowaniu klientowi określonego trybu dokonywania zapłaty z tytułu realizacji zleceń kupna papierów wartościowych.

2. W umowie o świadczenie usług brokerskich zawartej na warunkach określonych w § 28 ust. 1 pkt 2 i 4 dom maklerski powinien zastrzec możliwość różnicowania wysokości pokrycia, w zależności od płynności papierów wartościowych będących przedmiotem zlecenia kupna złożonego przez klienta.

§ 34. 1. W przypadku gdy klient nie dokonał zapłaty w wysokości, o której mowa w § 31 ust. 1, w terminie i na zasadach określonych w umowie o świadczenie usług brokerskich, a nie jest możliwe zaspokojenie roszczeń domu maklerskiego na podstawie zabezpieczeń określonych w § 32 ust. 2 i 3, dom maklerski może zaspokoić swoje roszczenia z aktywów klienta znaj-

dujących się na rachunkach i w rejestrze operacyjnym klienta prowadzonych przez dom maklerski.

2. W przypadku gdy klient nie dokona zapłaty w wysokości, o której mowa w § 31 ust. 1, w terminie określonym w umowie o świadczenie usług brokerskich, dom maklerski przez okres co najmniej 6 miesięcy realizuje zlecenia kupna klienta, wyłącznie pod warunkiem posiadania przez niego pełnego pokrycia.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy niedokonanie zapłaty nastąpiło bez winy klienta dom maklerski może odstąpić od zachowania warunku posiadania przez niego pełnego pokrycia.

4. Papiery wartościowe nieopłacone przez klienta są zapisywane na rachunku papierów wartościowych klienta.

§ 35. 1. Dom maklerski wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia sprzedaży klienta, pod warunkiem że klient posiada niezablokowane papiery wartościowe lub prawa do otrzymania papierów wartościowych będące przedmiotem zlecenia sprzedaży zapisane w rejestrze operacyjnym lub rejestrze sesji, a jeżeli zlecenie sprzedaży składa podmiot, o którym mowa w art. 94 ust. 1 ustawy — pod warunkiem że takie papiery wartościowe lub prawa do otrzymania papierów wartościowych są zapisane w rejestrze operacyjnym lub rejestrze sesji prowadzonym dla zbywcy, o którym mowa w art. 94 ust. 2 pkt 2 ustawy.

2. Dom maklerski może blokować papiery wartościowe w rejestrze operacyjnym lub w rejestrze sesji na podstawie informacji o złożeniu zlecenia sprzedaży papierów wartościowych przez klienta, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

3. Dom maklerski może odstąpić od dokonania blokady papierów wartościowych, jeżeli w jego ocenie klient nie będzie podejmował działań uniemożliwiających lub utrudniających terminowe rozliczenie transakcji oraz jego sytuacja finansowa uzasadnia założenie, że zaspokoi roszczenie domu maklerskiego, gdyby ten poniósł szkodę w następstwie działań klienta niezgodnych z treścią zobowiązania zaciągniętego na jego rachunek w obrocie regulowanym.

4. Dom maklerski dokona blokady w każdym przypadku, gdy zażąda tego uczestnik Krajowego Depozytu ponoszący odpowiedzialność za rozliczenie transakcji zgodnie z zasadami określającymi funkcjonowanie systemu, o którym mowa w art. 137 ust. 2 ustawy.

5. W przypadku gdy klient, o którym mowa w ust. 3, podjął działania uniemożliwiające lub utrudniające terminowe rozliczenie transakcji przez dom maklerski, dom maklerski przez okres co najmniej 6 miesięcy będzie realizował zlecenia sprzedaży klienta jedynie pod warunkiem zablokowania papierów wartościowych lub praw do otrzymania papierów wartościowych będących przedmiotem tego zlecenia.

6. W przypadku zlecenia, o którym mowa w § 23 ust. 4, dom maklerski może odstąpić od wymogu ba-

dania pokrycia, o którym mowa w ust. 1, oraz od wy-
mogu dokonywania blokady papierów wartościowych
w rejestrach operacyjnych lub w rejestrach sesji pro-
wadzonych dla poszczególnych klientów, na rzecz któ-
rych zostało złożone zlecenie. Przepis § 30 ust. 6 i 7 sto-
suje się odpowiednio.

§ 36. Środki zablokowane na pokrycie zleceń kupna
lub sprzedaży mogą zostać odblokowane przed otrzy-
maniem z rynku regulowanego dokumentów ewiden-
cyjnych, na podstawie informacji, które zgodnie z zasa-
dami obowiązującymi na danym rynku pozwalają na
stwierdzenie, że transakcja na pewno nie została zreali-
zowana.

§ 37. 1. W razie stwierdzenia braku pokrycia dla zle-
cenia sprzedaży lub zlecenia kupna, dom maklerski rea-
lizuje zlecenie sprzedaży do wysokości pokrycia,
o którym mowa w § 35 ust. 1, a zlecenie kupna — do
wysokości pokrycia i posiadanych zabezpieczeń, o któ-
rych mowa w § 28 ust. 1 pkt 1—3, albo odstępuje od rea-
lizacji zlecenia. Przyjęty sposób postępowania określa
regulamin świadczenia usług brokerskich.

2. W przypadku składania kilku zleceń kupna na da-
ną sesję kolejność ich realizacji określa klient.

§ 38. 1. Dom maklerski dokonuje zapisów w reje-
strze operacyjnym, przed rozliczeniem transakcji
w Krajowym Depozycie, na podstawie dowodów ewi-
dencyjnych otrzymanych i wystawionych zgodnie
z § 18 i 19, jeżeli rozliczenie transakcji kupna jest obję-
te systemem, o którym mowa w art. 137 ust. 2 ustawy.

2. Dom maklerski dokonuje zapisów na rachunku
papierów wartościowych i rachunku pieniężnym klien-
ta po rozliczeniu transakcji w Krajowym Depozycie na
podstawie dowodów ewidencyjnych, otrzymanych
i wystawionych zgodnie z § 18 i 19.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do dokony-
wania zapisów w rejestrze operacyjnym oraz na ra-
chunku papierów wartościowych klienta prowadzo-
nym przez bank prowadzący rachunki papierów warto-
ściowych.

4. Na wniosek klienta dom maklerski po zakończe-
niu sesji doręcza klientowi, w sposób określony w re-
gulaminie świadczenia usług brokerskich, potwierdze-
nie zawarcia transakcji.

§ 39. 1. Dom maklerski, wykonując czynności pole-
gające na nabywaniu lub zbywaniu papierów warto-
ściowych na własny rachunek, w celu realizacji zadań
związanych z organizacją rynku regulowanego, jest
obowiązany do wystawiania zleceń kupna lub sprzeda-
ży papierów wartościowych i ich realizacji na warun-
kach określonych na danym rynku regulowanym.

2. Dom maklerski wykonujący czynności pośred-
nictwa w nabywaniu lub zbywaniu papierów warto-
ściowych będących w obrocie na zagranicznych ryn-
kach regulowanych wystawia zlecenia kupna lub
sprzedaży papierów wartościowych na warunkach

określonych na danym zagranicznym rynku regulowa-
nym. Przepisy § 23—28, § 30 ust. 1 i 2 oraz § 32—38 sto-
suje się odpowiednio.

Oddział 4

Transakcje prawami pochodnymi na rynku regulowanym

§ 40. Dom maklerski pośredniczy w nabywaniu
i zbywaniu praw pochodnych, realizując zlecenie klien-
ta. Do zlecenia tego stosuje się przepisy § 23—27 oraz
§ 38 i 39.

§ 41. 1. Wystawca opcji lub strona transakcji termi-
nowej powinien posiadać zabezpieczenie w wysokości
nie mniejszej niż określona przez właściwą izbę rozra-
chunkową.

2. Niezwłocznie po rozliczeniu sesji dom maklerski
żąda od klienta uzupełnienia zabezpieczenia do wyso-
kości nie mniejszej niż określona przez właściwą izbę
rozrachunkową lub umożliwia wypłacenie nadwyżki
kwoty stanowiącej zabezpieczenie pieniężne, a w przy-
padku zabezpieczenia w postaci papierów wartościow-
ych — na podstawie umowy z klientem lub jego dys-
pozycji znosi ich blokadę do wysokości nadwyżki za-
bezpieczenia.

§ 42. 1. Dom maklerski wystawia zlecenie broker-
skie na podstawie zlecenia nabycia opcji, wystawione-
go przez klienta, pod warunkiem że w chwili wystawie-
nia zlecenia brokerskiego klient posiada pełne pokrycie
wartości zlecenia i przewidywanej prowizji, ustalone
na zasadach określonych w § 30.

2. Dom maklerski wystawia zlecenie brokerskie na
podstawie zlecenia zbycia (wystawienia) opcji wysta-
wionego przez klienta, pod warunkiem że w chwili wy-
stawienia zlecenia brokerskiego klient posiada zabez-
pieczenie, o którym mowa w § 41 ust. 1.

§ 43. 1. Dom maklerski wystawia zlecenie broker-
skie na podstawie zlecenia nabycia warrantu wysta-
wionego przez klienta, pod warunkiem że w chwili wy-
stawiania zlecenia brokerskiego klient posiada pełne
pokrycie wartości zlecenia i przewidywanej prowizji,
ustalone na zasadach określonych w § 30.

2. Dom maklerski przyjmuje zlecenie zbycia war-
rantów pod warunkiem, że zbywca posiada warranty
przed wystawieniem przez dom maklerski zlecenia bro-
kerskiego.

§ 44. Do transakcji prawami pochodnymi stosuje
się przepisy § 38.

§ 45. Dom maklerski wykonujący czynności pośred-
nictwa w nabywaniu lub zbywaniu praw pochodnych
innych niż określone w § 41—43, wystawia zlecenia
kupna lub sprzedaży praw pochodnych na warunkach
określonych przez Krajowy Depozyt lub podmiot orga-
nizujący rynek. Przepisy niniejszego oddziału stosuje
się odpowiednio.

§ 46. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio także do transakcji prawami:

- 1) majątkowymi na giełdzie towarowej;
- 2) pochodnymi zarejestrowanymi na rachunku w banku prowadzącym rachunki papierów wartościowych.

Oddział 5

Szczególne zasady postępowania w przypadku, gdy papiery wartościowe klienta są rejestrowane w banku prowadzącym rachunki papierów wartościowych lub w Krajowym Depozycie

§ 47. 1. Dom maklerski, który nie prowadzi rachunku papierów wartościowych klienta, z którym zawarł umowę o świadczenie usług brokerskich, zawiera z bankiem prowadzącym rachunek papierów wartościowych klienta umowę o dostarczanie papierów wartościowych.

2. Dom maklerski, który nie prowadzi rachunku pieniężnego klienta, z którym zawarł umowę o świadczenie usług brokerskich, zawiera z bankiem prowadzącym rachunek papierów wartościowych lub rachunek bankowy tego klienta umowę o gwarantowaniu zapłaty.

3. Umowa, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności tryb i warunki dostarczania papierów wartościowych w przypadku zleceń sprzedaży, a także ich potwierdzania przez bank prowadzący rachunek papierów wartościowych i rozliczania w przypadku realizacji zlecenia.

4. Umowa, o której mowa w ust. 2, zawiera w szczególności tryb i warunki gwarantowania zapłaty w przypadku zleceń kupna papierów wartościowych, a także ich potwierdzania przez bank prowadzący rachunek papierów wartościowych lub rachunek bankowy klienta i rozliczania w przypadku realizacji zlecenia.

5. Umowa, o której mowa w ust. 2, może określać możliwość żądania przez dom maklerski złożenia przez bank prowadzący rachunek papierów wartościowych lub rachunek bankowy klienta zabezpieczenia na warunkach określonych w § 28 ust. 1 pkt 2—3.

§ 48. W przypadku gdy złożono zlecenie sprzedaży papierów wartościowych rejestrowanych na rachunku prowadzonym przez bank, do obowiązków banku w zakresie dokonywania blokady papierów wartościowych w rejestrze operacyjnym stosuje się przepisy § 35 ust. 2—4 i 6.

§ 49. 1. Przepisów § 47 i 48 nie stosuje się do zleceń składanych przez lub na rachunek klienta, który podpisał z bankiem prowadzącym rachunki papierów wartościowych umowę na warunkach, o których mowa w art. 34a ust. 1 ustawy, pod warunkiem że umowy wskazane w ust. 2 lub 3 są skutecznie zawarte i obowiązują

w momencie rozliczenia transakcji zawartych na podstawie tych zleceń.

2. W przypadku zleceń określonych w ust. 1, składanych na rachunek klienta przez podmiot, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy, dom maklerski zawiera z tym podmiotem umowę o dostarczanie papierów wartościowych, która zawiera co najmniej określenie trybu i warunków dostarczania papierów wartościowych w przypadku zleceń sprzedaży oraz umowę o gwarantowaniu zapłaty, która określa co najmniej tryb i warunki gwarantowania zapłaty, w przypadku zleceń kupna papierów wartościowych. Umowy te powinny dodatkowo zawierać:

- 1) określenie terminów dostarczania potwierdzeń zawarcia transakcji oraz trybu i warunków postępowania w przypadku, o którym mowa w art. 34a ust. 5 ustawy;
- 2) określenie sposobu ustalenia wysokości szkody poniesionej przez dom maklerski w przypadku, gdy dostarczenie papierów wartościowych lub środków pieniężnych lub też poręczenie potwierdzenia zawartej transakcji nastąpi później niż w dniu, w którym na rynku regulowanym powinno nastąpić rozliczenie transakcji;
- 3) wskazanie, czy podmiot, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy, zawarł z bankiem, o którym mowa w art. 34a ust. 1 ustawy, umowę o gwarantowaniu zapłaty i dostarczaniu papierów wartościowych na rzecz domu maklerskiego, określającej sytuację, gdy potwierdzenie zawartej transakcji zostało doręczone później niż w dniu, w którym na rynku regulowanym powinno nastąpić rozliczenie zawartych transakcji.

3. W przypadku zleceń składanych przez klienta, o którym mowa w ust. 1, bez pośrednictwa podmiotu, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy, dom maklerski w umowie o świadczenie usług brokerskich zawartej z klientem określa tryb i warunki dostarczania papierów wartościowych w przypadku zleceń sprzedaży oraz tryb i warunki gwarantowania zapłaty w przypadku zleceń kupna papierów wartościowych. Do umowy tej stosuje się odpowiednio ust. 2.

4. Umowy, o których mowa w ust. 2 i 3, mogą określać możliwość żądania przez dom maklerski złożenia przez klienta lub podmiot, o którym mowa w art. 34a ust. 2 pkt 2 ustawy, zabezpieczeń określonych w § 32 ust. 2 i 3, zapłaty należności lub dostarczenia papierów wartościowych.

5. Do zleceń, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów § 28, § 30—37 oraz § 43—44. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, stosuje się przepis § 33 ust. 1.

§ 50. Przepisy niniejszego oddziału, z wyjątkiem § 49, stosuje się także w przypadku, gdy rachunek papierów wartościowych klienta jest prowadzony w Krajowym Depozycie.

Oddział 6

Oferowanie papierów wartościowych oraz przenoszenie papierów wartościowych i środków pieniężnych klientów

§ 51. Dom maklerski pośredniczący w oferowaniu papierów wartościowych jest obowiązany do przyjęcia zapisu na papiery wartościowe zgodnie z warunkami oferty.

§ 52. 1. Oferujący dom maklerski jest obowiązany zawrzeć z emitentem umowę określającą tryb, terminy i warunki przekazania emitentowi środków pieniężnych otrzymanych od klientów, którzy nabyli akcje w obrocie pierwotnym.

2. Do środków pieniężnych otrzymanych od klientów, którzy dokonali wpłat na akcje emitenta, do czasu ich przekazania przez oferującego dom maklerski zgodnie z umową, o której mowa w ust. 1, przepis § 17 stosuje się odpowiednio.

§ 53. 1. Zapisanie papierów wartościowych nabytych w obrocie pierwotnym lub w pierwszej ofercie publicznej na rachunku papierów wartościowych klienta prowadzonym w domu maklerskim lub banku prowadzącym rachunki papierów wartościowych następuje w terminie 10 dni roboczych od dnia złożenia przez klienta odpowiedniego wniosku, chyba że warunki oferty przewidują krótszy termin.

2. W przypadku złożenia przez klienta wniosku o zarejestrowanie papierów wartościowych przed dniem ich zarejestrowania w Krajowym Depozycie, termin określony w ust. 1 biegnie od dnia otrzymania przez dom maklerski dokumentów potwierdzających zarejestrowanie papierów wartościowych w Krajowym Depozycie.

3. Przepisy ust. 1 stosuje się również do zapisu na rachunku papierów wartościowych klienta, który nabył papiery wartościowe od klienta, któremu przydzielono te papiery.

§ 54. 1. Zapisanie papierów wartościowych na rachunku papierów wartościowych w związku z ich przeniesieniem, w wyniku transakcji lub zdarzenia prawnego, w obrocie wtórnym poza rynkiem regulowanym, następuje w terminie 7 dni roboczych od dokonania transakcji lub wystąpienia zdarzenia, chyba że umowa stanowi inaczej.

2. Dom maklerski lub bank prowadzący rachunki papierów wartościowych podejmuje czynności związane z zapisaniem papierów wartościowych nabytych w wyniku transakcji lub zdarzenia prawnego, w obrocie wtórnym poza rynkiem regulowanym, po uprzednim przedstawieniu przez klienta odpowiednich dokumentów, na podstawie których nastąpić ma przeniesienie papierów wartościowych, sporządzonych zgodnie z odrębnymi przepisami, przy czym termin określony w ust. 1, biegnie od dnia ich przedstawienia.

3. Dom maklerski lub bank prowadzący rachunki papierów wartościowych może odmówić podjęcia czynności związanych z przeniesieniem papierów war-

tościowych w przypadku powzięcia na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 2, uzasadnionych wątpliwości wskazujących, że przeniesienie papierów wartościowych ma na celu obejście przepisów prawa.

4. Dom maklerski lub bank prowadzący rachunki papierów wartościowych odmawia podjęcia czynności określonych w ust. 2, gdy z dokumentów, o których mowa w ust. 2, wynika w sposób oczywisty, że przeniesienie papierów wartościowych jest sprzeczne z przepisami prawa.

5. Odmowa, o której mowa w ust. 3 lub 4, powinna być sporządzona w formie pisemnej albo za pomocą elektronicznych nośników informacji i zawierać uzasadnienie. Przed dostarczeniem klientowi odmowy dom maklerski lub bank prowadzący rachunki papierów wartościowych powinien mu umożliwić złożenie wyjaśnień w formie ustnej, pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

§ 55. Przeniesienie papierów wartościowych i środków pieniężnych klienta do innego domu maklerskiego lub banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych nie może trwać dłużej niż 7 dni roboczych od dnia złożenia wniosku, przy czym każdy z tych podmiotów jest obowiązany dokonać czynności niezbędnych do ich przeniesienia w terminie 3 dni roboczych.

Oddział 7

Postępowanie domów maklerskich w przypadku ogłoszenia wezwań na nabywanie lub zamianę akcji

§ 56. W przypadku gdy zostało ogłoszone wezwanie do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji, dom maklerski przyjmuje zapisy po sprawdzeniu, czy klient posiada akcje będące przedmiotem wezwania i czy zostały one zablokowane na jego rachunku.

§ 57. Dom maklerski jest obowiązany do przyjmowania zapisów na sprzedaż lub zamianę akcji zgodnie z warunkami określonymi w treści wezwania.

§ 58. 1. Dom maklerski, który przyjmuje zapisy na sprzedaż lub zamianę akcji, nalicza prowizję od wartości nabytych akcji z chwilą otrzymania od wzywającego oświadczenia o nabyciu akcji przedstawionych do sprzedaży lub zamiany.

2. Prowizja jest naliczana od ceny uzyskanej za akcje zgłoszone do sprzedaży bądź od wartości akcji nabytych w drodze zamiany przez zgłaszającego się na wezwanie.

Rozdział 3

Zasady ewidencjonowania i archiwizacji transakcji

§ 59. 1. Dom maklerski przechowuje i archiwizuje przez okres co najmniej 5 lat formularze złożonych przez klientów zleceń i zapisów, zawarte z klientami umowy o świadczenie usług brokerskich i inne umowy w zakresie usług świadczonych przez dom maklerski,

dokumenty udzielonych pełnomocnictw, potwierdzenia zawartych transakcji oraz rejestry sesji, a także kopie świadectw depozytowych.

2. W przypadku prowadzenia przez dom maklerski działalności, o której mowa w art. 30 ust. 2 pkt 4 ustawy, lub działalności, o której mowa w art. 30 ust. 2 pkt 5 ustawy, dom maklerski przechowuje i archiwizuje przez okres co najmniej 5 lat dokumenty związane z prowadzeniem tej działalności, a w szczególności umowy, pełnomocnictwa, zlecenia i analizy.

3. Dom maklerski utrwała i przechowuje przez okres co najmniej 5 lat dyspozycje, o których mowa w § 25.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1—3, dotyczy również dokumentów sporządzonych lub przekazanych do domu maklerskiego na elektronicznych nośnikach informacji.

5. Dokumenty określone w ust. 1—4 powinny być przechowywane na takim nośniku informacji, na jakim zostały sporządzone lub przekazane do domu maklerskiego, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Dokumenty sporządzone lub przekazane do domu maklerskiego na elektronicznych nośnikach informacji powinny być przechowywane na nośnikach elektronicznych o charakterze trwałym.

§ 60. 1. Dom maklerski prowadzi ewidencję wszystkich transakcji zawieranych w obrocie papierami wartościowymi, prawami majątkowymi na rynku regulowanym oraz prawami majątkowymi na giełdzie towarowej.

2. W celu ewidencji transakcji dom maklerski sporządza następujące dokumenty:

- 1) zestawienie zawartych w danym dniu transakcji, z wyszczególnieniem, czy transakcja była zawarta na rachunek:
 - a) klienta,
 - b) klienta, ale poza sesją,
 - c) własny,
 - d) własny, ale w związku z wykonywaniem czynności, o których mowa w § 39 ust. 1,
 - e) własny w związku z wykonywaniem czynności, o których mowa w § 39 ust. 1, ale bezpośrednio z dającym zlecenie,
 - f) klienta, w trybie określonym w art. 34a ustawy;
- 2) zestawienie dzienne zleceń przyjętych od klientów;
- 3) kopie dokumentów potwierdzających zawarcie i rozliczenie transakcji.

3. Dom maklerski prowadzi odrębne rejestry:

- 1) zleceń zawierających klauzulę umożliwiającą wystawianie na ich podstawie więcej niż jednego zlecenia brokerskiego;

2) ofert złożonych na rynku na rachunek własny, ale w związku z wykonywaniem czynności, o których mowa w § 39 ust. 1.

4. Dokumenty i rejestry, o których mowa w ust. 2 i 3, dom maklerski przechowuje i archiwizuje przez okres co najmniej 5 lat. Dokumenty te mogą być przechowywane na magnetycznych, optycznych, magnetoptycznych lub innych elektronicznych nośnikach informacji.

§ 61. 1. Dom maklerski przechowuje i archiwizuje przez okres co najmniej 5 lat następujące dane:

- 1) bieżącą wysokość kapitału netto;
- 2) bieżącą wysokość stopy zabezpieczenia;
- 3) bieżącą wielkość wskaźnika należności;
- 4) bieżącą wysokość maksymalnego i bieżącego poziomu zaangażowania oraz
- 5) bieżącą sumę przyznanych poszczególnym klientom limitów maksymalnej wysokości należności domu maklerskiego z tytułu zawartych transakcji — o których mowa w odrębnych przepisach dotyczących wielkości środków własnych domu maklerskiego w zależności od rozmiarów wykonywanej działalności oraz maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do środków własnych, a także wysokości środków własnych przeznaczonych na prowadzenie przez bank działalności maklerskiej w zależności od rozmiarów wykonywanej działalności.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, mogą być przechowywane na magnetycznych, optycznych, magnetoptycznych lub innych elektronicznych nośnikach informacji.

3. Dom maklerski przechowuje i archiwizuje przez okres co najmniej 5 lat wszystkie dokumenty, na podstawie których dokonuje obliczeń wskaźników zgodnie z przepisami określonymi w ust. 1.

§ 62. 1. Dokumenty oraz inne nośniki informacji zawierające dane, które dom maklerski ma obowiązek przechowywać i archiwizować zgodnie z § 59—61, powinny być przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieupoważnionych. W szczególności uniemożliwione powinno być nieuprawnione pobranie materiałów archiwalnych oraz dokonywanie modyfikacji ich treści.

2. Dom maklerski jest obowiązany zapewnić należyte zabezpieczenie pomieszczeń, w których jest prowadzone archiwum, prowadzenie ewidencji korzystania z archiwum oraz wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za prowadzenie archiwum.

3. Dom maklerski jest obowiązany zapewnić osobom upoważnionym niezwłoczny wgląd do dokumentów oraz danych, o których mowa w ust. 1.

§ 63. Bank prowadzący rachunki papierów wartościowych przechowuje i archiwizuje przez okres co naj-

mniej 5 lat formularze umów zawartych z klientami, dokumenty pełnomocnictw oraz innych umów, a także wszystkie inne dokumenty związane z zawieraniem transakcji, prowadzeniem rachunków papierów wartościowych oraz dokonywaniem rozliczeń. Przepisy § 59 ust. 4 i 5 oraz § 62 stosuje się odpowiednio.

§ 64. W przypadku umów oraz dokumentów pełnomocnictw określonych w niniejszym rozdziale, okres 5 lat biegnie od dnia rozwiązania umowy lub wygaśnięcia pełnomocnictwa.

Rozdział 4

Ustanawianie i realizacja zabezpieczeń spłaty kredytów i pożyczek udzielonych na nabycie papierów wartościowych

§ 65. 1. Dom maklerski wykonuje czynności związane z ustanawianiem i realizacją zabezpieczeń spłaty kredytów na nabycie papierów wartościowych na podstawie umowy między bankiem a klientem, do której przystępuje, lub na podstawie odrębnej umowy między bankiem a domem maklerskim, zgodnie z którą dom maklerski jest obowiązany do dokonywania czynności zmierzających do ustanowienia i realizacji zabezpieczenia udzielonego przez bank kredytu.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać w szczególności określenie:

- 1) papierów wartościowych, które mogą być kupowane za środki pieniężne pochodzące z kredytu;
- 2) terminu spłaty kredytu;
- 3) rodzaju i wysokości wymaganego od klienta zabezpieczenia spłaty kredytu;
- 4) sposobu dokonywania przez dom maklerski wyceny papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie;
- 5) warunków i terminów dokonywania i znoszenia przez dom maklerski blokady papierów wartościowych i środków pieniężnych stanowiących zabezpieczenie spłaty kredytu, o ile blokada jest przewidziana;
- 6) trybu i terminów przekazywania bankowi przez dom maklerski informacji o aktualnej wysokości zabezpieczenia;
- 7) sposobu postępowania domu maklerskiego w przypadku spadku wysokości zabezpieczenia poniżej wymaganego poziomu;
- 8) sposobu postępowania domu maklerskiego z papierami wartościowymi i środkami pieniężnymi klienta w przypadku niezrealizowania przez klienta zobowiązań z umowy kredytu;
- 9) obowiązku informowania banku przez dom maklerski o każdym przypadku zajęcia papierów wartościowych lub środków pieniężnych kredytobiorcy stanowiących zabezpieczenie kredytu przez organy egzekucyjne lub inne uprawnione podmioty.

§ 66. Dom maklerski przekazuje bankowi informacje w zakresie określonym w § 65 ust. 2 pkt 6, na podstawie udzielonego bankowi przez klienta upoważnienia do uzyskiwania informacji o stanach jego rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego.

§ 67. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do pożyczek na nabycie papierów wartościowych, z wyjątkiem pożyczek udzielanych przez domy maklerskie i banki prowadzące rachunki papierów wartościowych ich klientom, na podstawie odrębnych przepisów.

Rozdział 5

Tryb i warunki postępowania w przypadku zabezpieczenia wierzytelności na papierach wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu

Oddział 1

Przepisy ogólne

§ 68. 1. Dom maklerski podejmuje czynności związane z ustanowieniem zabezpieczenia wierzytelności na papierach wartościowych wyłącznie po uprzednim przyjęciu od klienta oświadczenia, że:

- 1) istnieje nieprzedawniona wierzytelność pieniężna lub niepieniężna, wynikająca z określonego stosunku prawnego;
- 2) forma zabezpieczenia wierzytelności oraz sposób zaspokojenia wierzyciela z przedmiotu zabezpieczenia odpowiadają wymaganiom określonym w odrębnych przepisach;
- 3) przedmiotem zabezpieczenia wierzytelności są papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu, zapisane na rachunku papierów wartościowych klienta.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, może być złożone w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

3. Stwierdzenie okoliczności, o których mowa w ust. 1, następuje także na podstawie stanu rachunku klienta oraz przedstawionej umowy o ustanowieniu zabezpieczenia i dokumentu, z którego wynika zabezpieczona wierzytelność. W domu maklerskim pozostawia się kopię umowy o ustanowieniu zabezpieczenia, zaopatrzoną w podpis upoważnionego pracownika, datę i pieczęć domu maklerskiego.

§ 69. 1. Dom maklerski może odmówić podjęcia określonej czynności związanej z ustanowieniem zabezpieczenia wierzytelności w przypadku powzięcia na podstawie dokumentów określonych w § 68 ust. 3 uzasadnionych wątpliwości wskazujących, że umowy, o których mowa w § 68 ust. 3, mają na celu obejście przepisów prawa.

2. Dom maklerski odmawia podjęcia czynności, o których mowa w ust. 1, gdy z dokumentów określo-

nych w § 68 ust. 3, wynika w sposób oczywisty, że umowy, o których mowa w § 68 ust. 2, są sprzeczne z przepisami prawa.

3. Odmowa, o której mowa w ust. 1 lub 2, powinna być sporządzona w formie pisemnej albo za pomocą elektronicznych nośników informacji i zawierać uzasadnienie. Przed dostarczeniem klientowi odmowy dom maklerski powinien mu umożliwić złożenie wyjaśnień w formie ustnej, pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

§ 70. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio, w przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności:

- 1) banku z tytułu udzielonego kredytu zostało ustanowione na papierach wartościowych zapisanych na rachunkach papierów wartościowych prowadzonych przez wydzieloną jednostkę organizacyjną banku prowadzącą działalność maklerską;
- 2) zostało ustanowione na papierach wartościowych zapisanych zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy.

§ 71. Podejmowanie przez dom maklerski czynności związanych z ustanowieniem na papierach wartościowych zabezpieczenia wierzytelności w innej formie i w inny sposób niż wskazane w przepisach oddziału 2 i 3 jest dopuszczalne, jeżeli nie narusza to przepisów prawa, a forma tego zabezpieczenia oraz sposób wykonywania przez dom maklerski tych czynności zostały szczegółowo określone odpowiednio w regulaminie świadczenia usług brokerskich lub regulaminie prowadzenia rachunków papierów wartościowych.

Oddział 2

Blokada papierów wartościowych na rachunku papierów wartościowych

§ 72. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu na rachunku papierów wartościowych klienta blokady określonej liczby papierów wartościowych, połączonej z ustanowieniem pełnomocnictwa dla osoby uprawnionej z tytułu blokady (wierzyciela) do sprzedaży zablokowanych papierów i zaspokojenia się z uzyskanych w ten sposób środków pieniężnych, dom maklerski, po otrzymaniu umowy o ustanowieniu blokady i złożeniu przez klienta dyspozycji blokady w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dokonuje blokady na rachunku klienta. Regulamin świadczenia usług brokerskich lub regulamin prowadzenia rachunków papierów wartościowych mogą określać dodatkowe warunki ustanawiania takich pełnomocnictw.

§ 73. Dom maklerski jest obowiązany do utrzymania blokady papierów wartościowych przez okres wynikający z umowy o ustanowieniu blokady.

§ 74. 1. W okresie utrzymywania blokady dom maklerski nie może wykonywać poleceń klienta dotyczących:

- 1) zniesienia blokady;

- 2) sprzedaży zablokowanych papierów wartościowych;

- 3) przeniesienia zablokowanych papierów na inny rachunek papierów wartościowych.

2. Przepisów ust. 1 pkt 3 nie stosuje się w przypadku przeniesienia papierów wartościowych będących przedmiotem blokady na inny rachunek papierów wartościowych z zachowaniem blokady, jeżeli przeniesienie jest wynikiem realizacji postanowień umowy ustanawiającej blokadę, lub w przypadku, o którym mowa w art. 46 ust. 4 ustawy.

3. Wykonanie przez dom maklerski innych niż wymienione w ust. 1 dyspozycji klienta dotyczących zablokowanych papierów wartościowych może nastąpić wyłącznie w zakresie określonym w umowie o ustanowieniu blokady.

§ 75. Dom maklerski prowadzący rachunek papierów wartościowych klienta, na którym są zapisane zablokowane papiery, w braku odmiennych postanowień umowy o ustanowieniu blokady, przekazuje do dyspozycji klienta, w sposób przez niego wskazany, korzyści z tych papierów, w szczególności dywidendy, odsetki lub inne świadczenia pieniężne spełniane na rzecz klienta przez dłużnika z papierów wartościowych.

§ 76. 1. Dom maklerski znosi blokadę w przypadku:

- 1) blokady bezterminowej, ustanowionej do odwołania lub do czasu wykonania zobowiązania zabezpieczonego blokadą — niezwłocznie po złożeniu przez wierzyciela w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji dyspozycji zniesienia blokady lub po złożeniu w takiej samej formie dyspozycji zniesienia blokady przez klienta, za zgodą wierzyciela wyrażoną w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji;
- 2) blokady nieodwołalnej — w dniu następującym po upływie okresu utrzymywania blokady ustalonego w umowie;
- 3) określonym w § 77 ust. 1 — niezwłocznie po złożeniu zlecenia sprzedaży.

2. Zniesienie blokady może dotyczyć części zablokowanych papierów wartościowych.

§ 77. 1. W dacie wymagalności wierzytelności zabezpieczonej blokadą lub w najbliższej możliwej dacie, w której realizacja zlecenia jest możliwa, dom maklerski realizuje zlecenie sprzedaży papierów wartościowych klienta, złożone przez wierzyciela w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta w zawartej umowie o ustanowieniu blokady. W przypadku zablokowania papierów wartościowych niebędących przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, dom maklerski realizuje zlecenie po uzyskaniu przez wierzyciela zezwolenia, o którym mowa w art. 93 ustawy.

2. Dom maklerski niezwłocznie przekazuje do dyspozycji wierzyciela, w sposób wskazany przez niego w zleceniu, o którym mowa w ust. 1, środki pieniężne pochodzące z realizacji tego zlecenia w wysokości pozwalającej na zaspokojenie roszczeń wierzyciela wynikających z umowy.

3. Po upływie ustalonego w umowie okresu utrzymywania blokady dom maklerski nie może przyjąć zlecenia, o którym mowa w ust. 1.

Oddział 3

Zastaw na papierach wartościowych

§ 78. 1. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu zastawu na określonej liczbie papierów wartościowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych klienta (zastawcy), dom maklerski, po otrzymaniu umowy zastawu i złożeniu przez klienta dyspozycji blokady zastawionych papierów w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dokonuje na rachunku zastawcy blokady tych papierów.

2. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu zastawu rejestrowego na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. z 1996 r. Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 48, poz. 554, Nr 60, poz. 702 i Nr 114, poz. 1193), zwanej dalej „ustawą o zastawie rejestrowym”, dom maklerski dokonuje blokady papierów wartościowych po otrzymaniu dokumentów, o których mowa w ust. 1, oraz odpisu z rejestru zastawów, stanowiącego dowód wpisu.

3. Po ustanowieniu blokady zastawionych papierów wartościowych dom maklerski na żądanie klienta (zastawcy) wystawia mu imienne świadectwo depozytowe, opiewające na te papiery. W treści świadectwa zamieszcza się wzmiankę o ustanowieniu blokady papierów wartościowych w związku z obciążeniem ich zastawem, czasie trwania blokady oraz o wysokości wierzytelności zabezpieczonej zastawem.

§ 79. Dom maklerski jest obowiązany do utrzymania blokady zastawionych papierów wartościowych przez okres wynikający z umowy zastawu.

§ 80. 1. Dom maklerski prowadzący rachunek papierów wartościowych, na którym są zapisane papiery obciążone zastawem, w braku odmiennych postanowień umowy zastawu, przekazuje do dyspozycji zastawnika, w sposób przez niego wskazany, pożytki z tych papierów, w szczególności dywidendy lub odsetki. W zakresie obowiązku zastawnika określonego w art. 319 Kodeksu cywilnego dom maklerski może, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez zastawnika, dokonać rozliczenia wobec zastawcy z pobranych pożytków.

2. W przypadku gdy dłużnik z papierów wartościowych obciążonych zastawem przekazuje domowi maklerskiemu, o którym mowa w ust. 1, świadczenie

główne, do którego jest obowiązany z tych papierów, dom maklerski dokonuje blokady na rachunku pieniężnym zastawcy otrzymanych z tego tytułu środków pieniężnych. Środki pieniężne podlegają blokadzie do czasu wykonania uprawnień przysługujących zastawcy lub zastawnikowi. Środki pieniężne pochodzące ze spełnienia świadczenia przez dłużnika z zastawionych papierów mogą być wypłacone wyłącznie do rąk zastawcy i zastawnika łącznie albo na żądanie jednego z nich powinny zostać złożone do depozytu sądowego.

§ 81. Dom maklerski znosi blokadę niezwłocznie po powzięciu informacji o wygaśnięciu zastawu.

§ 82. 1. Jeżeli zgodnie z przepisami regulującymi sposób zaspokojenia zastawnika zaspokojenie polega na przeniesieniu zastawionych papierów wartościowych poza rynek regulowany, w szczególności przez przejęcie ich na własność, dom maklerski, na złożone w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji żądanie zastawnika zgłoszone, z zastrzeżeniem ust. 2, w dacie wymagalności wierzytelności zabezpieczonej zastawem, występuje do Komisji Papierów Wartościowych i Giełd z wnioskiem o udzielenie zgody, o której mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy, a po uzyskaniu tej zgody i na określonych w niej warunkach niezwłocznie przenosi zastawione papiery wartościowe z rachunku papierów wartościowych zastawcy na wskazany rachunek papierów wartościowych zastawnika.

2. W przypadku pozaegzekucyjnego sposobu zaspokojenia zastawnika, polegającego na przejęciu papierów wartościowych na własność w trybie i na warunkach określonych w ustawie o zastawie rejestrowym, wystąpienie przez dom maklerski, na żądanie zastawnika złożone w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić przed datą wymagalności wierzytelności zabezpieczonej zastawem rejestrowym, nie wcześniej jednak niż po dokonaniu czynności, o których mowa w § 78 ust. 2. Na podstawie uzyskanej zgody Komisji Papierów Wartościowych i Giełd dom maklerski przenosi papiery na rachunek zastawnika niezwłocznie po otrzymaniu żądania zastawnika, zgłoszonego w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji w dacie wymagalności tej wierzytelności.

3. W przypadku gdy przeniesienie papierów wartościowych poza rynek regulowany w celu zaspokojenia zastawnika następuje zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym, dom maklerski podejmuje czynności określone w ust. 1, na żądanie komornika prowadzącego egzekucję z zastawionych papierów wartościowych.

§ 83. 1. W przypadku gdy zaspokojenie zastawnika następuje zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym i polega na sprzedaży papierów wartościowych na rynku regulowanym, dom maklerski realizuje zlecenie sprzedaży papierów wartościowych zastawcy, złożone przez komornika w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, po uprzed-

nim dokonaniu przez niego zajęcia zastawionych papierów wartościowych na rachunku papierów wartościowych zastawcy, do wysokości egzekwowanej należności wraz z kosztami egzekucyjnymi.

2. Dom maklerski niezwłocznie przekazuje do dyspozycji komornika, w sposób wskazany przez niego w zleceniu, o którym mowa w ust. 1, środki pieniężne pochodzące z realizacji tego zlecenia.

§ 84. Po wygaśnięciu zastawu dom maklerski nie może podejmować czynności, o których mowa w § 82 i 83.

§ 85. Przepisy § 82 ust. 3 oraz § 83 stosuje się odpowiednio do postępowania domu maklerskiego w przypadku zaspokojenia wierzyciela z papierów wartościowych dłużnika, w ramach prowadzonej egzekucji, która nie wynika z ustanowionego zastawu.

§ 86. W zakresie nieuregulowanym w przepisach niniejszego oddziału, do ustanowienia, utrzymywania i zniesienia blokady papierów wartościowych w związku z ustanowieniem zastawu stosuje się odpowiednio przepisy oddziału 2.

§ 87. Przepisy niniejszego rozdziału dotyczące domu maklerskiego stosuje się również odpowiednio do banku prowadzącego rachunki papierów wartościowych.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 88. Przepisów rozporządzenia dotyczących rozliczania transakcji nie stosuje się do zawieranych przez Narodowy Bank Polski z innymi bankami transakcji w aukcyjnym obrocie papierami wartościowymi lub w ramach bezwarunkowej sprzedaży oraz odkupu w trybie aukcyjnym papierów wartościowych (operacje otwartego rynku). W tym przypadku rozliczenie transakcji następuje bezpośrednio, z wyłączeniem domu maklerskiego.

§ 89. Domy maklerskie dostosują regulaminy określone w rozporządzeniu, w terminie 6 miesięcy od dnia jego wejścia w życie.

§ 90. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1998 r. w sprawie trybu i warunków postępowania domów maklerskich i banków prowadzących działalność maklerską oraz banków prowadzących rachunki papierów wartościowych (Dz. U. z 1998 r. Nr 163, poz. 1159).

§ 91. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 49, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

Prezes Rady Ministrów: *L. Miller*